

N:o 26.

Af Herr **V. Ekenman**: *Med förslag till förändrad lydelse af 3 § 1 mom. skiftesstadgan.*

Efter det att under senare åren likartade domslut rörande förståndet af 3 § Kongl. skiftesstadgan den 9 November 1866, af Högsta Domstolen meddelats, torde kunna antagas att våra domstolar ej vidare extendera tolkningen af denna § så, att, vid skiftesförrättning, för grustägt eller annat ändamål afsatt jord, sedan sådan förrättning vunnit fastställelse, må delas, med mindre än att alla jordegare inom skifteslaget om sådan delning äro ense.

Desse vid skiften — icke allenast laga skiften utan äfven enskiften, äfvensom sådana storskiften, som i sammanhang med laga skifte vunnit fastställelse — afsatta samfälligheter hafva emellertid en vida större betydelse än man i allmänhet föreställer sig. Vid ifrågavarande förrättningar hafva nemligen icke sällan lemnats oskiftade ganska betydliga jordområden ej allenast för något gemensamt behof, såsom t. ex. grustägt, utan äfven understundom af icke någon som helst uppgifven anledning, hvadan återstår att antaga det besparing i skifteskostnaden varit enda syftet. Man afsatte sålunda för erkända behof vida mer jord än som erfordrades, och icke sällan förekommer att skogs- eller betesmark af hundradetals tunnlands vidder lemnats såsom skifteslags samfällighet.

Med jordens nu mera ökade värde inställer sig nödvändigheten att dessa samfälligheter, då de äro större än behofvet kräfver, eller alldeles obehöffige, få delas. Som emellertid en enda delegare, enligt här ofvan uppgifna lagtolkning, kan hindra sådant, samt den fråga, som här föreligger, är för jordbrukets utveckling af stor betydelse, vågar jag, i öfver-

ensstämmelse med andemeningen i vår skiftesstadga, genom hvilken lagstiftaren oförtydligt åsyftat, ej blott att meddelad fastställelse å förrättad delning skulle betrygga eganderätten för framtiden, utan äfven såsom regel, att all inom skifteslaget befintlig jord skulle delas, härmed vördsammt föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta,

att 3 § 1 mom. skiftesstadgan skall hafva följande lydelse:

»Har jord, som hör till by eller hemman, deri två eller flera ega del, genom teg- eller storskifte i flera skiften blifvit lagd; vill den, som i sådant skifteslag eger ett eller flera hemman eller en eller flera hemmansdelar, laga skifte erhålla, hafva ock der vitsord till utan att å teg eller storskifte meddelad fastställelse eller eljest ingången eller stadfastad förening må sådant hindra eller därför i vägen ligga. Ej må redan verkställd enskiftesdelning, som vunnit laga kraft, eller skifte, hvilket enligt Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 20 Februari 1821 blifvit såsom enskifte ansedt och fastställt, eller laga skifte, hvarå fastställelse meddelats, genom nytt skifte rubbas, utan så är, att alla, hvilkas rätt är af frågan beroende, derom åsamjas; delegare dock obetaget att i laga ordning söka och erhålla sin egolott ur skifteslags samfällighet utbruten, vare sig ur hela, i fall den är obehöflig, eller den del deraf, som öfverskjuter verkliga behovet.

Stockholm den 24 Januari 1880.

Victor Ekenman.
